

*Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019).
Спеціальність – 281.
Державне управління: удосконалення та розвиток. 2022. № 8.*

DOI: 10.32702/2307-2156.2022.8.8

УДК 023.5:021.89:004.774

Я. П. Цецик,

к. і. н., доцент кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності, Національний університет водного господарства та природокористування

ORCID ID: 0000-0002-2527-2155

В. І. Корбутяк,

к. т. н., доцент кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності, Національний університет водного господарства та природокористування

ORCID ID: 0000-0002-2252-3801

А. В. Кочубей,

к. пед. н., доцент кафедри суспільних дисциплін, Національний університет водного господарства та природокористування

ORCID ID: 0000-0002-6425-5411

**РОЛЬ СУЧАСНИХ СОЦІОКОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В
ЕФЕКТИВНОМУ УПРАВЛІННІ ДІЯЛЬНІСТЮ БІБЛІОТЕЧНИХ
УСТАНОВ**

Ya. Tsetsyk,

PhD in Historical Sciences, Associate Professor of the Department of Public Administration, Documentation and Information Activity, National University of Water Management and Nature Management

V. Korbutiak,

PhD in Technical Sciences, Associate Professor of the Department of Public Administration, Documentation and Information Activity, National University of Water Management and Nature Management

A. Kochubey,

PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Social Sciences, National University of Water Management and Nature Management

THE ROLE OF MODERN SOCIAL COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN THE EFFECTIVE MANAGEMENT OF THE ACTIVITIES OF LIBRARY INSTITUTIONS

На сучасному етапі розвитку бібліотечних установ гостро постала проблема вдосконалення системи управління їх діяльністю. Це насамперед пов'язано з розвитком сучасних інформаційних технологій, еволюційними процесами, що відбуваються впродовж останніх десятиліть у галузі.

Аналіз наукових праць українських учених, які займалися вивченням задекларованої проблеми, свідчить, що незважаючи на те, що впродовж останніх років хоча й з'явилися наукові роботи, у яких висвітлено роль сучасних соціокомунікаційних технологій у процесі оптимізації управління діяльністю бібліотечних установ, проте багато ключових аспектів недостатньо досліджено.

У процесі підготовки статті авторами враховано, що впродовж значного періоду бібліотечна галузь України переживала складний та неоднозначний період, що негативно позначилося на функціонуванні не лише сільських і районних бібліотек, а й багатьох обласних. Недостатнє

фінансування галузі призвело до відтоку висококваліфікованих кадрів, відсутності оновлення матеріально-технічної бази і як результат неможливості впровадження новітніх технологій у діяльності бібліотечних установ. Лише впродовж останнього десятиліття у розвитку бібліотечної справи в Україні з'явилися позитивні тенденції, пов'язані з упровадженням інформаційно-комунікативних технологій, але це стосується насамперед центральних та обласних бібліотек.

На основі неупередженого аналізу нормативних документів та наукових праць доведено, що важливу роль у впровадженні новітніх інформаційно-комунікаційних технологій залежить від управлінської діяльності керівника бібліотечної установи. Адже до кола його службових обов'язків входить підбір персоналу, здатного ефективно впроваджувати соціокомунікаційні технології в бібліотеці, підготовка відповідного правового поля за діяльністю сайту установи, надання онлайн-послуг.

At the current stage of the development of library institutions, the problem of improving the management system of their activities has become acute. This is primarily related to the development of modern information technologies, evolutionary processes that have been taking place in the industry over the past decades.

The analysis of the scientific works of Ukrainian scientists, who were engaged in the study of the declared problem, shows that despite the fact that in recent years scientific works have appeared, which highlight the role of modern social and communication technologies in the process of optimizing the management of the activities of library institutions, but many key aspects insufficiently researched. In the process of preparing the article, the authors took into account that for a considerable period the library industry of Ukraine experienced a difficult and ambiguous period, which negatively affected the functioning of not only rural and district libraries, but also many regional ones. Insufficient financing of the industry has led to the outflow of highly qualified personnel, the lack of updating of the material and technical base

and, as a result, the impossibility of introducing the latest technologies in the activities of library institutions.

Only during the last decade, positive trends related to the introduction of information and communication technologies appeared in the development of librarianship in Ukraine, but this primarily concerns central and regional libraries. On the basis of an unbiased analysis of regulatory documents and scientific works, it has been proven that an important role in the implementation of the latest information and communication technologies depends on the managerial activity of the head of the library institution. After all, his duties include the selection of personnel capable of effectively implementing social and communication technologies in the library; preparation of the relevant legal field for the activity of the institution's website, provision of online services.

Ключові слова: *бібліотека, управління, сучасні інформаційно-комунікаційні технології, інформатизація, матеріально-технічна база.*

Keywords: *library, management, modern information and communication technologies, informatization, material and technical base.*

Постановка наукової проблеми. Впродовж останніх десятиліть важливу роль у діяльності бібліотечних установ відіграють сучасні соціокомунікаційні технології, застосування яких сприяє більш ефективному управлінню галуззю, активізує комунікаційні процеси та дозволяє надавати значно більшу кількість послуг користувачам.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання пов'язані з застосуванням сучасних технологій у бібліотеках України неодноразово розглядали українські вчені. Так, у праці Г. В. Салати проаналізовано сучасний стан галузі та відзначено ключові напрями її розвитку пов'язані з застосуванням новітніх інформаційних технологій [8]. Н. Тарасенко дослідила роль сучасних комунікаційних технологій в управлінні бібліотеками [9]. Окремі

питання управління бібліотеками та роль у цьому сучасних соціокомунікаційних технологій розглянули Богун Н [2] та В. Горовий [3].

Метою статті є дослідження ролі сучасних соціокомунікаційних технологій в управлінні бібліотеками України на сучасному етапі, їх впливі на покращення роботи галузі.

На початку ХХІ століття в Україні гостро постала проблема зміни концепції управління діяльністю бібліотечних установ, що насамперед пов'язано з розвитком інформаційних технологій. Адже запорукою успішної діяльності бібліотек у мережевому просторі є наявність відповідного рівня кваліфікації працівників, відповідальних за створення, підтримку та наповнення їх сторінок у соціальних мережах. Вона має здійснюватися безперервно, творчо у зв'язку з чим потребує значних затрат часу, вміння працювати у комунікаційному мережевому просторі та розуміння нагальних потреб читачів, які користуються соціальними медіа для спілкування. Працівник бібліотеки, який постійно працює з інтернет-аудиторією, зобов'язаний не лише надавати цікаву та актуальну інформацію з метою залучення читачів, а й має оцінювати її затребуваність [9, с. 286-287].

Втілюючи стратегію розвитку сучасних соціокомунікаційних технологій, керівники бібліотек насамперед повинні залучати до реалізації цих завдань висококваліфікованих фахівців, здатних не лише виконувати поставлені завдання, а й творчо мислити, вносити та реалізовувати пропозиції з покращення роботи у соціальних мережах.

У сучасному освітньому середовищі важливу роль у структурі наукових комунікацій відіграє бібліотека, адже вона є каналом, який трансформацію й передання інформації у процесі науково-інформаційної діяльності. Впродовж останніх десятиліть місцю й ролі бібліотеки у наукових комунікаціях важливу увагу приділяють українські та зарубіжні вчені. Лише з середини 1990-х рр. почали розробляти ефективні моделі розвитку сучасних комунікацій і розглядається комплекс питань, пов'язаних із застосування

соціокомунікаційних технологій у бібліотечній галузі. Було висунуто концепцію розвитку бібліотеки як «агентства наукових комунікацій» та «специфічного комунікаційного середовища» як частини інтернет-середовища. Впродовж останніх років важливими і широко застосовуваними засобами у комунікативному і «професійному бібліотечному веб-середовищі стали засоби електронної комунікації» [5, с. 13].

Враховуючи ту обставину, що сучасні бібліотеки розпочали активно використовувати соціальні мережі для розвитку та вирішення проблем, пов'язаних із професійною комунікацією, вирішення цього питання потребує від їхніх керівників залучення нових фахівців, які володіють відповідними навичками у цій сфері, обізнані з досвідом зарубіжних бібліотек, володіють новітніми методичними розробками, що характеризують застосування новітніх технологій у бібліотечній сфері. Очевидним є і те, що адміністрування бібліотечних сторінок у соціальній мережі вимагає спеціальних компетенцій, які відповідають сучасному стану комунікаційних та інформаційних технологій і є достатніми для ефективної підтримки функціонування мережевих сторінок бібліотек. Лише завдяки цьому буде створено необхідні умови для ефективного та цілеспрямованого використання комунікаційних каналів та всебічного задоволення потреб читачів [9, с. 286-287].

Визначальну роль в організації ефективної роботи бібліотечних установ у соціальних мережах відіграє розроблення стратегії діяльності, посадових інструкцій працівників до кола обов'язків яких входить адміністрування мережевих ресурсів, положення про політику присутності установи у мережевому середовищі, наказ про призначення відповідальної особи за даний вид діяльності, правила поведінки представників у соціальних мережах, план роботи затверджений керівником бібліотеки тощо [9, с. 294].

Ключове значення у розвитку бібліотечного сегмента як і у соціальних мережах загалом відноситься до теми вдосконалення системи освіти, покликаної готувати фахівців, які володіють сучасними комунікаційними та інформаційними технологіями й здатні їх застосовувати на практиці для

розширення та вдосконалення комунікаційних можливостей бібліотеки. У даному контексті важливу роль відіграє уміння застосовувати практичний досвід і методичні рекомендації вітчизняний та закордонний досвід у цій сфері [9, с. 294].

Отже, на сучасному етапі розвитку бібліотек важливу роль відіграють сучасні соціокомунікаційні технології, застосування яких створить необхідні умови для ефективного функціонування галузі. У цьому контексті фундаментальну роль відіграє менеджмент бібліотек, який зобов'язаний створювати умови для покращення їх діяльності у цьому напрямі. При цьому має бути відповідне нормативно-правове поле, що регулюватиме участь кожної бібліотеки у мережевому середовищі, а керівник установи повинен контролювати роботу у цьому напрямі з метою покращення її якості.

Незважаючи на низку позитивних тенденцій у застосуванні комунікаційних технологій, у бібліотечній галузі України існують значні проблеми і ризики. Характеризуючи сучасну ситуацію у бібліотечній справі нашої держави, слід акцентувати у вагу на тому, що вона нараховує 37 466 бібліотек різного типу і форм власності. На перший погляд ці дані задовільняють потреби читачів, але необхідно врахувати, що впродовж останніх десятиліть кількість «публічних бібліотек скоротилася на 3 829 одиниць, у сільській місцевості - на 3 352». Статистичні дані наочно підтверджують, що у 32 % сільських населених пунктів України бібліотеки не функціонують. Аналіз матеріально-технічної бази більшості бібліотек свідчить, що вона потребує підтримки з боку органів влади та місцевого самоврядування [1, с. 258].

Рівень комп'ютеризації сільських бібліотек незадовільний. У середньому на 80 бібліотек припадає один комп'ютер, а лише 4 % мають доступ до мережі інтернет. Окрім цього 6 % сільських бібліотек не мають освітлення [1, с. 258].

Таким чином, така ситуація не лише ускладнює, а навіть унеможлиблює застосування у багатьох бібліотеках сучасних комунікаційних технологій у зв'язку з відсутністю матеріально-технічного забезпечення установ, їх недостатнє фінансування з боку органів влади та місцевого самоврядування.

У порівнянні з європейськими, українська бібліотечна система впродовж останніх десятиліть мала значну проблему: недофінансування галузі, що відіграло негативно позначилося на комплектуванні новими надходженнями, зумовило значне відставання у комп'ютерах та програмному забезпеченні, не дозволяло поповнювати установи висококваліфікованими кадрами відповідно до сучасних вимог. Така ситуація призвела до того, що багато користувачів перестали користуватися їхніми послугами. У результаті, бібліотеки поступово втрачали традиційне місце центру збереження й акумулювання суспільно значущої інформації і найважливіше – бази «практичного використання інформаційних ресурсів, потрібних для розвитку суспільства» [3].

Вирішити цю проблему можливо і необхідно в умовах сьогодення, за умови вмілого поєднання фахівцями традиційного бібліотечного ресурсу, ресурсу електронного та інформації фондів бібліотек. Для цього, як мінімум, необхідно підключити всі бібліотеки Інтернету, сприяти організації ефективної кооперації в «забезпеченні різних форм доступу до інформації, формування об'єднаних каталогів і фондів інформації та розроблення сучасних технологій бібліотечного обслуговування» [3].

У вирішенні означеної проблеми ключову роль має відігравати керівник бібліотеки і з метою зміцнення матеріально-технічної бази необхідно активізувати такі напрями роботи:

1. З'ясувати відповідність статусу матеріально-технічного забезпечення бібліотек державними структурами.
2. Пошук додаткових позабюджетних джерел фінансування.
3. Збереження будівель, обладнання бібліотеки, активна участь у реалізації загальнодержавних, регіональних програм і проєктів, конкурсів [8, с. 9].

Необхідно відзначити, що впродовж останніх років та завдяки ініціативі органів влади, визначалась експертна оцінка та здійснювався пошук шляхів реформування бібліотечної галузі. За участі «керівників провідних бібліотек, експертів-практиків і книговидавців, обговорювалися шляхи

модернізації бібліотек, проблеми осучаснення бібліотечних фондів та формування кадрового ресурсу для бібліотек» [8, с. 9]. З цією метою у березні 2016 р. було схвалено стратегію розвитку бібліотечної справи на період до 2025 р. «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України» розробленої Міністерством культури України спільно з Українською бібліотечною асоціацією [6].

Головною метою вищеназваного документа стало визначення ключових проблем «розвитку бібліотечної справи в Україні, пріоритетів діяльності сучасних бібліотек у забезпеченні сталого розвитку України, напрямів, завдань і основних дій, спрямованих на їх реалізацію». Стратегія була розроблена як загальне бачення для спільної реалізації органами місцевого самоврядування, державної влади, бібліотечними установами закладами науки, освіти та культури [8, с. 10].

Отже, органи влади впродовж останніх років почали приділяти більше уваги розвитку та вдосконаленню бібліотечної справи в Україні. Одним із пріоритетних напрямів діяльності вважається застосування сучасних комунікаційних технологій у галузі, менеджмент бібліотечними установами, залучення фахівців із відповідним рівнем підготовки здатних виконувати покладені на них функції. У цьому контексті розвитку галузі, ключову роль відводять керівникам бібліотечних установ, адже вони формують її стратегію розвитку, визначають пріоритетні напрями діяльності, сприяють залученню інвестицій у галузь, що у комплексі сприятиме подальшому покращенню їх діяльності.

На початку XXI століття у результаті впровадження новітніх технологій у довідково-бібліотечне обслуговування користувачів стало звичною практикою, одним із головних каналів доступу до електронних ресурсів та послуг бібліотек стали їхні веб-сайти. Це дозволило перейти на якісно новий рівень, сприяло забезпеченню повноти задоволення їхніх інформаційно-комунікаційних потреб та підвищило оперативність обслуговування. Через повноцінне використання бібліотечними установами

можливостей Інтернету, їхні користувачі мають можливість самостійно обирати форму комунікації. На сайтах бібліотек з'явився новий вид інформаційних послуг, зокрема віртуальна довідкова служба або віртуальна довідка, це насамперед спрямовано на задоволення потреб віддалених користувачів. У Європі та США розпочали надавати вищезазвану послугу з 2008 р., а з 2009 р. роблять це у режимі онлайн [2, с. 9].

В Україні надання таких послуг розпочалося дещо пізніше, а першими, хто розпочав застосовувати дані інформаційні технології, стали центральні бібліотечні установи [9, с. 290].

Одним із нових та ефективних засобів застосування сучасних соціокомунікаційних технологій у бібліотечній галузі стало синхронне та асинхронне обслуговування. Синхронне обслуговування здійснюється у режимі спілкування і є зручним для виконання уточнювальних, адресних і фактографічних запитів, тобто у тому випадку, коли необхідно ввести значний обсяг текстового матеріалу. Перевага асинхронного обслуговування полягає у тому, що користувач має змогу надіслати запит з будь-якої точки планети у зручний для нього час. Ці види обслуговування мають переваги та недоліки, через це вони не замінюють один одного, а доповнюють. Синхронне обслуговування користувачів функціонує з 1996 р. [2, с. 9].

Щодо українських бібліотек, то ці види обслуговування читачів у повному обсязі не застосовуються і донині, використовують лише окремі їх елементи. Хоча перші спроби запровадити цю технологію в український бібліотечний веб-простір було зроблено наприкінці ХХ ст. Серед недоліків цієї технології вчені виокремлюють такі: відсутні бібліографічні описи електронних ресурсів (є лише їхня електронна адреса) не передбачено автоматизований пошук, кількість виконаних запитів раніше була незначною, бібліографічні описи у тематичних списках літератури часто відсутні шифри зберігання документа та вказівки на місцезнаходження документа [9, с. 106-107].

Незважаючи на ту обставину, що ця послуга успішно функціонує на сайтах багатьох бібліотек нашої держави, значна кількість бібліотек ще не

запровадили віртуальне обслуговування читачів, хоча ще з середини 2010-х рр. його розпочали застосовувати в Україні [6, с. 108]. Починаючи з 2020 р. у зв'язку з пандемією бібліотеки активізували процес асинхронного та синхронного обслуговування, але незважаючи на це велика кількість бібліотечних установ держави й донині не надають користувачам таких послуг.

Значно ефективніше послуга «Віртуальна довідка» функціонує у бібліотеках багатьох провідних закладів вищої освіти. Починаючи з 2010-х рр. вони часто виконували відповідні запити, які можна подати через сайт. Однак аналіз свідчить, що при виконанні відповідних запитів аналогічні як і в центральних бібліотеках недоліки [7, с. 2-3].

Отже, на сучасному етапі перед бібліотечними установами нашої держави постали нові виклики, що зумовлені широким застосуванням сучасних технологій у галузі. Перед галуззю постала важлива дилема – якомога швидше сприяти їхньому впровадженню. На ці процеси негативно вплинула матеріально-технічна відсталість бібліотек і лише впродовж останнього десятиліття ця проблема поступово вирішується, недалекоглядність частини керівників установ, які не розуміли сучасних потреб, а продовжували працювати за старими правилами. Насамперед це стосується багатьох бібліотек, які функціонують у районних центрах і майже всіх сільських бібліотек. Така ситуація не сприяє активному провадженню сучасних соціокомунікаційних технологій у галузі у повному обсязі.

Таким чином, застосування сучасних соціокомунікаційних технологій у бібліотечній галузі не лише сприятиме її подальшому розвитку та створить умови для надання послуг користувачам у різних регіонах світу, а й позитивно вплине на специфіку управління галуззю. Адже вирішити поставлене завдання можливо лише за умови якісного підбору висококваліфікованих фахівців, ефективного менеджменту та залучення інвестицій у галузь. У цьому контексті ключову роль відіграє вміння керівника адаптувати установу до викликів сучасності та підібрати відповідний персонал, який здатен надавати послуги у соціальній мережі.

Література

- 1 Блажкевич А. Реформування українських бібліотек: урядова стратегія розвитку. Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського: збірник наукових праць / НАН України, Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, Асоціація бібліотек України. Київ, 2017. Випуск 48. С. 257-262.
2. Богун Н. Назустріч користувачам: віртуальна довідка в комунікаційному середовищі (За матеріалами зарубіжної періодики). Бібліотечна планета. 2013. № 4. С. 9-12.
3. Горовий В. Бібліотека в інформаційному суспільстві. Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. 2017. Вип. 48. С. 249-257. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nprnbuimviv_2017_48_19.
4. Долбенко Т. О. Місце бібліотек в системі інформаційних комунікацій. Бібліотека ХХІ століття: перспективи та інновації. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 23 квітня 2015 року). С. 13-20.
5. Жаборовська Н. О. Віртуальна довідка – одна з провідних послуг онлайн-бібліотечного обслуговування. Бібліотека ХХІ століття: перспективи та інновації Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 23 квітня 2015 року). С. 106-108.
6. Про схвалення Стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України»: Стратегія від 23.03.2016 р. № 219-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/219-2016-%D1%80#Text> (дата звернення: 08.08.2022).
7. Романуха З. Віртуальне довідково-бібліографічне обслуговування у провідних університетських бібліотеках західного регіону України. Вісник книжкової палати. 2013. № 7. С. 1-4.
8. Салата Г. В. Стратегії розвитку бібліотечної справи в Україні. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2022. № 1. С. 7–13. DOI 10.32461/2409-9805.1.2022.257253.

9. Тарасенко Н. Сучасні аспекти управління діяльністю бібліотек у середовищі соціальних мереж: теоретичне осмислення та узагальнення практичного досвіду. Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. 2017. Випуск 48. С. 285-291.

References

1. Blazhkevych, A. (2017), "Reforming Ukrainian libraries: the government's development strategy", *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy im. V. I. Vernadskoho: zbirnyk naukovykh prats*, vol. 48. pp. 257-262.

2. Bohun, N. (2013), "Towards users: virtual help in the communication environment (Based on materials from foreign periodicals)", *Bibliotekna planeta*, vol. 4. pp. 9-12. 3. Horovyi, V. (2017), "Library in the information society", *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho*, vol. 4. pp. 249-257", available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/npnbuimviv_2017_48_19 (Accessed 08 Aug 2022).

4. Dolbenko, T. O. (2015), "The place of libraries in the system of information communications. Library of the 21st century: perspectives and innovations" *Mistse bibliotek v systemi informatsiinykh komunikatsii. Biblioteka XXI stolittia: perspektyvy ta innovatsii. Materialy Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii (Kyiv, 23 kvitnia 2015 roku)* [Library of the 21st century: perspectives and innovations. Materials of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference], Kyiv, Ukraine, April 23, pp. 13-20.

5. Zhaborovska, N. O. (2015), "Virtual reference is one of the leading online library services" *Biblioteka XXI stolittia: perspektyvy ta innovatsii Materialy Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii (Kyiv, 23 kvitnia 2015 roku)* [Library of the 21st century: perspectives and innovations. Materials of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference], Kyiv, Ukraine, April 23, pp. 106-108.

6. Cabinet of Ministers of Ukraine (2016), "On the approval of the Library Development Strategy for the period until 2025 "Qualitative changes in libraries to

ensure the sustainable development of Ukraine": Strategy dated March 23, 2016", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/219-2016-%D1%80#Text> (Accessed 08 Aug 2022).

7. Romanukha, Z. (2013), "Virtual reference and bibliographic service in the leading university libraries of the western region of Ukraine", *Visnyk knyzhkovoї palaty*, vol. 7, pp. 1-4.

8. Salata, H. V. (2022), "Strategies for the development of librarianship in Ukraine", *Bibliotekoznavstvo. Dokumentoznavstvo. Informolohiia*, vol. 1, pp. 7–13. DOI 10.32461/2409-9805.1.2022.257253.

9. Tarasenko, N. (2017), "Modern aspects of library activity management in the environment of social networks: theoretical understanding and generalization of practical experience", *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho*, vol. 48, pp. 285-291.

Стаття надійшла до редакції 15.08.2022 р.